

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Α

Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΡΗΤΗΣ κ. ΕΥΓΕΝΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΗΔΕΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΔΩΝΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΕΗΡΟΥΧΑΚΗ

Ἀείμνηστε Ἀδελφέ,

Συντετριμμένοι τῇ καρδίᾳ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ σου, ὁ Ἱερὸς Κληρὸς καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Θεόθεν λαχούσης σοι ἐπαρχίας Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου, τὴν ὁποῖαν ὑπὲρ τὴν εἰκοσαετιάν θεοφιλῶς ἐποίμανας, συνωθούμεθα περὶ τὸ σεπτὸν σκήνος σου διὰ τὰ ἀναπέμφωμεν τὰς πρὸς τὸν Ἰψιστὸν δεήσεις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου καὶ τὰ σὲ προπέμφωμεν εἰς τὴν τελευταίαν σου κατοικίαν.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως, ὅτι ἐγεννήθημεν διὰ τὰ ἀποθάνωμεν καὶ ἀποθνήσκομεν διὰ τὰ ζήσωμεν τὴν ἀληθινὴν ζωὴν, τὴν ζωὴν τὴν ὁποῖαν φωτίζει ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ ὁποῖᾳ ὁ Θεὸς ἐξαλείφει πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν καὶ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι οὔτε πένθος, οὔτε κραυγὴ, οὔτε πόνος. (Ἀποκ. 21, 4, 23) καὶ διὰ τοῦτο δὲν θλιβόμεθα ὡσπερ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα.

Ἐν τῇ μακαρίᾳ ταύτῃ ζωῇ ἀπολαμβάνουσι τὸν μισθὸν τῶν καμάτων αὐτῶν οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες.

Τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ἡ παρούσα στιγμή ἤκιστα τυγχάνει κατάλληλος εἰς λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυροῦ Ἀγαθαγγέλου εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀνάκρισιν τῶν γεγονότων καὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῶν θέσιν καὶ ἀποκατάστασιν. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀπόκειται εἰς τὴν ὑπερθεν προσώπων ἱσταμένην ἀδέκαστον ἱστορίαν.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡμεῖς κρίνοντες γενικῶς ἐν προκειμένῳ διαπιστοῦμεν εἶναι ὅτι ὁ Θεοφ. ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς κυρὸς Ἀγαθαγγελος, παρὰ τὰς τυχόν, καὶ συμφύτους ἄλλωστε παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀτελείας, δὲν ἦτο ἐξ ἐκεῖνων τῶν ποιμένων, οἱ ὅποιοι τὸ γάλα τῶν προβάτων κατεσθίουσι καὶ τὸ ἔριον περιβάλλονται, οἱ ὅποιοι ποιμένουσιν ἑαυτοὺς καὶ οὐ τὰ πρόβατα, ὡς πάλαι ὠδεῖνίζον οἱ Προφῆται, ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξε ποιμὴν ἄξιος τῶν ἐμπιστευθειῶν αὐτῷ ψυχῶν μὲ βαθεῖαν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ μὲ συναίσθησιν τοῦ ὄγκου καὶ τῶν μεγάλων εὐθυνῶν τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἀξιώματος μὲ πολλὴν δὲ τὴν κατὰ κόσμον σοφίαν, μὲ χρηστότητα καὶ ἀγαθωσύνην καὶ μὲ ἄδολον τὸ ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ πατριωτικὸν φρόνημα.

Ἀντιπαρέρχομαι ἐν σιγῇ τὴν ἐγκύκλιον μὲν ἄλλοθεν τοῦ ἀειμνήστου Ἐπισκόπου ἐν τῷ περιτύπῳ Ἱεροδιδασκαλείῳ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τὴν Θεολογικὴν τοιαύτην ἐν τῇ γεραρᾷ Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἱεροσολύμων, ἐξ ἧς ἐξήλθεν ἀριστοῦχος, τοὺς ἀγῶνας τοῦ ὡς νεαροῦ Διακόνου κατὰ τὰς πολυθρυλήτους ἐπαναστάσεις τῆς ἡρωϊκῆς Μεγαλονήσου μας τοῦ 1896 - 1898 εἰς τὰς ὁποίας οὗτος ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος ὡς πολεμιστῆς καὶ ὡς ὄπλαρχηγός. Τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ ἐθνικὴν του δρᾶσιν ὡς Ἀρχιμανδρίτου καὶ Ἐφημερίου τοῦ ἱστορικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινοτήτος διὰ τὴν ὁποίαν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐτιμήθη διὰ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τῶν Ἱπποτῶν τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτήρος καὶ τὴν φιλοπονίαν του ὡς Ἐφημερίου τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικοῦ Ὀρθοδόξου Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ Λέκτορος τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Αὐστριακῆς πρωτεύουσῃς εἰς τὰ νεοελληνικά. Ἀναφέρω ἀπλῶς ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ μελετῶν τὸ περιώνυμον ποίημα τοῦ Μαρίνου Τζᾶνε Μπουναλιῆ τοῦ Ρεθυμνίου, διὰ τὸ ὅποιον ἐγράφησαν εὐφημοὶ κρίσεις εἰς πολλὰ εὐρωπαϊκὰ περιοδικά, τὴν «Κρητικὴν Ἐποποιίαν», τὸ «Διοικητικὸν σύστημα τῆς Βενετίας ἐν Κρήτῃ», τὴν «Ἐπανάστασιν ἐν Κρήτῃ (1363 - 1366)», τὰς Συνόδους τοῦ Λατίνου Ἀρχιεπισκόπου ἐν Κρήτῃ (Γεραλάμῳ Λάντο) 1463 - 1474 καὶ τὴν Ἐνετοκρατουμένην Ἀνατολὴν διὰ τὴν ἡμετέραν κατὰ τὸ ἔτος 1936 ὅτε ὁ τότε Ἀρχιμανδρίτης Ἀγαθὰγγελος Ἐηρουχάκης ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ἐν Ἡρακλείῳ ναῷ τοῦ πρώτου Ἱεράρχου Κρήτης Ἀποστόλου Τίτου, Ἐπίσκοπος Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου.

Ἀπὸ τότε πλήρης ἐνθέου ζήλου πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν προκοπὴν τοῦ Θεόθεν αὐτῷ λαχόντος ποιμνίου εἰργάσθη ἀόκνως διὰ τὸν κατάρτισμόν αὐτοῦ ἐν τῇ πατρῴᾳ πίστει καὶ ἀρετῇ, περιοδεύων, ἱερουργῶν, εὐαγγελιζόμενος τὰ κράτιστα παραινῶν, συμβουλεύων, ἐπιτάσσων.

Μεριμνῶν διὰ τὴν ἀπόκτησιν κληρικῶν πνευματικῶς κατηρτισμένων καὶ ἠθικῶς δοκίμων, ἐν τοῖς ὁποίοις συγκαταλέγονται καὶ οἱ δύο νεώτεροι καὶ ἀξιοὶ Ἱεράρχαι τῆς ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίας «τὰ πνευματικά του παιδιὰ» λέγω τὸν Ἀρκαδίας Τιμόθεον καὶ τὸν Κισιάμου καὶ Σελίνου Εἰρηναῖον, ὁργανῶνων Ἐσωτερικὴν Ἱεραποστολὴν, Κατηχητικὰ Σχολεῖα, Νυκτερινὰς Σχολὰς, ἀγαθοεργὸν ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Κρήτης ἔνθα μορφώνονται οἱ μέλλοντες λευῖται τῆς Ἐκκλησίας, γίνεται ἀντικείμενον τῆς ἰδιαίτερας μερίμνης καὶ στοργῆς του.

Ἐπέροχος ὑπῆρξεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἐθνικὴ δρᾶσις τοῦ ἀειμνή-

στου Ἱεράρχου κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν. Τί πρῶτον καὶ τί ὕστερον νὰ ἀναφέρω :

Ἀπτώτος, ἤρεμος, γενναῖος «ὁ Γέρων Δεσπότης», μὲ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς τοῦ ἀποστολῆς ὕψωνε πάντοτε σθεναρὰν τὴν φωνὴν του κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν Ναζι ὑπεραμυνόμενος μετὰ σθένους καὶ χωρὶς ἐπιφυλάξεις, χωρὶς ἀμφιταλαντεύσεις, χωρὶς φόβους, τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Παλλόμενος ἀπὸ συγκίνησιν καὶ πατρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην συνέτρεχε καὶ μὲ ἐμφανῆ κίνδυνον τῆς ζωῆς του τοὺς διωκομένους, τοὺς φυλακισομένους καὶ κινδυνεύοντας τὴν ζωὴν αὐτῶν καλοὺς πατριώτας. Καὶ πότε ἐλέγχων μὲ παρρησίαν, πότε ἱκετεύων μὲ ἀξιοπρέπειαν ἐπετύγχανε νὰ σώζῃ μελοθανάτους, νὰ ἀποφυλακίξῃ κρατούμενους, νὰ διευθετῆ μὲ δεξιολογίαν τὰ πάντα. Ὁ ἀείμνηστος Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος κατὰ τὴν γερμανοϊταλικὴν κατοχὴν ἀνεδείχθη ἀξίος τῶν ἐπιταγῶν τῶν καιρῶν καὶ τῆς δυσχεροῦς ἐν γένει καταστάσεως τῆς πατρίδος μας.

Ἀλλὰ τὸ σῶμα τοῦ πολιτοῦ Ἱεράρχου ἐκάμφθη. Τὸ ἐλύγισαν τὰ ἔτη καὶ ὁ κάματος τῆς ζωῆς. Τὸ ἐλύγισαν οἱ πόνοι καὶ οἱ μόχθοι του ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ τοῦ ἡγαπημένου του Κλήρου καὶ Λαοῦ. Ὁ Πρύτανις τῆς ἐν Κρήτῃ Ἱεραρχίας Ἐπίσκοπος Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου κυρὸς Ἀγαθάγγελος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν παρελθούσαν Καθαρὰν Δευτέραν ἀφοῦ ἐκοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἔδωκε τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ εὐλογίαν εἰς τοὺς κυκλοῦντας τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην του. Μετέστη διὰ τοῦ θανάτου εἰς τὴν πραγματικὴν ζωὴν ἔνα λάβῃ τὸν στέφανον τῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καμάτων του.

Ἀείμνηστε καὶ σεβάσμιε ἀδελφέ. Οἱ ἐν Κρήτῃ ἰσάδελφοί σου μὲ βαθεῖαν θλίψιν προπέμπομεν σήμερον τὸν νεκρὸν σου καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σου ἐν σκηναῖς Ἀγίων. Ὁ Κλήρος καὶ ὁ Λαὸς τῆς θεοσώστου σου Ἱεραρχίας διατρανοῦσι διὰ τῆς ἀθρόας συρροῆς τῶν πρὸς προσκύνησιν τοῦ σεπτοῦ σκήνου σου, τὸ σέβας καὶ τὴν εὐλάβειαν αὐτῶν πρὸς τὸν σεβαστὸν Ποιμενάρχην των.

Ἀναπαύου ἐν εἰρήνῃ σεβάσμιε ἀδελφέ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ Ε.Κ.Ι.Μ. ΚΑΤΑ ΤΟ 1957

Θὰ ἦτο ἀναληθές, ἂν ἰσχυρίζετο κανεὶς ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἱκανοποιητικὴ καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ δράσις τῆς Ἑταιρίας μας. Πρέπει, ἐν τούτοις, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ τονισθῇ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ πλουσιώτερος ὁ σημερινὸς ἀπολογισμὸς μας, ἔάν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ὑπεβηθεῖτο περισσότερο εἰς τὸ ἔργον